

kwartaal

4

jaar

1988

**Kwartaaloverzicht
binnenlandse veiligheidsdienst**

ministerie van binnenlandse zaken

Nr. 2094.476

KWARTAALOVERZICHT
BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST
4e KWARTAAL 1988

INDEX KWARTAALOVERZICHT 4e KWARTAAL 1988

I. ONTWIKKELINGEN IN OOST-EUROPA

- Meerpartijensysteem in Hongarije: Mythe of realiteit?

II. ACTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

- Spionage wereldwijd

III. ANTI-DEMOCRATISCHE STROMINGEN

- Manifestival als meetpunt

IV. POLITIEK (GEWELDDADIG) ACTIVISME

- Stammenstrijd in de kraakbeweging
- Aktiecomitee "Shell uit Zuid-Afrika"
- Anti-militarisme en artikel 140
- Internationaal AKB-congres
- Actielijst 1988

V. TERRORISME

- Ontwikkelingen in "anti-imperialistische" kring in Nederland

VI. MINDERHEDEN

- Koerden

I. ONTWIKKELINGEN IN OOST-EUROPA

MEERPARTIJENSYSTEEM IN HONGARIJE: MYTHE OF REALITEIT?

Hongarije is al geruime tijd volledig in de greep van de discussie over de mogelijkheid van een meerpartijensysteem. Nieuwe politieke groeperingen schieten als paddestoelen uit de grond en door de communisten "weggepoetste" oude partijen schudden het stof van zich af. Vertegenwoordigers van het huidige politieke establishment zorgen in deze situatie met vaak haaks op elkaar staande verklaringen voor afwisselend hoop en wanhoop bij de pleitbezorgers van het politiek pluralisme of de voorstanders van het absolute primaat van de communistische partij.

In Boedapest heeft zo de praktijk de theorie in een snel tempo ingehaald. Een vergelijking van de formele Hongaarse politieke structuur met de situatie in enkele andere socialistische broederstaten leert namelijk, dat het land zich formeel in een "achterstandssituatie" bevindt. Polen, de DDR, Tsjechoslowakije en Bulgarije kennen naast de officiële communistische partijen ook een of meer politieke "alibi-partijen", waarmee getracht is bepaalde belangengroepen (Boeren, Christenen, etc.) te verenigen in schijnbaar zelfstandige partijen, die evenwel met handen en voeten zijn gebonden aan de leidende communistische partijen. Hongarije daarentegen is tot op heden daadwerkelijk een een-partijstaat. De Hongaarse Socialistische Arbeiders Partij (HSAP) is krachtens de grondwet (art.3) "de leidende kracht in de samenleving". Ook het partijstatuut van de HSAP is in dit opzicht niet voor meerderlei uitleg vatbaar: "De partij zal, via haar ideologische en politieke directieven, er zorg voor dragen dat door de activiteiten van de staat en zijn organen de doelen van de werkende klasse worden gerealiseerd". Tot oprichting van alibi-partijen is het in Hongarije nooit gekomen.

Na de frustraties van 1956, toen een hervormingsgericht beleid met wapengeweld werd gesmoord, schaarden de Hongaren zich - vaak met tegenzin - achter partijleider KADAR, die met een verzoeningsgezinde houding een vorm van "nationale consensus" wist te bewerkstelligen door een grotere economische en culturele speelruimte te offeren, in ruil voor het accepteren van de leidende rol van de HSAP. In de nadagen van KADAR is deze modus vivendi tussen de machthebbers en het Hongaarse volk - mede onder invloed van het communistisch reveil in het Kremlin - in versneld tempo afgebrokkeld.

Met het politieke heengaan van KADAR (mei 1987) en het aantreden van GROSZ als vertegenwoordiger van een nieuwe hervormingsgezinde generatie, groeiden de verwachtingen ten aanzien van heuse politieke hervormingen. De situatie van politieke lethargie sloeg weldra om in een "zinderend politiek klimaat" - een in de media veel gebruikte typering -, waartoe met name Politburolid en minister van Staat Imre P. veel heeft bijgedragen. Deze radicale hervormer viel reeds tijdens zijn ambtsperiode als leider van het Volksfront op door zijn politieke uitspraken. Als geen ander heeft hij steeds gehamerd op het belang van politiek pluralisme, ook nadat hij zijn post bij het vrij invloedsloze Volksfront mocht inruilen voor een topositie in partijapparaat en regering.

Met het naar voren schuiven van P heeft Karoly GROSZ een uitgesproken exponent van de hervormingsgezinde vleugel binnen de HSAP aan zich gebonden, hetgeen evenwel niet wil zeggen dat de Hongaarse leider gelijksoortige geluiden laat horen. Partijleider GROSZ - tot voor kort ook premier - toont zich in zijn uitspraken veel omzichtiger, als het gaat over de kansen voor een meerpartijensysteem in Hongarije. Zijn uitspraak in Le Monde van 10 november 1988, dat een werkelijk meerpartijensysteem nog enkele tientallen jaren op zich zal laten wachten, heeft de hooggespannen verwachtingen bij velen danig getemperd.

Toch lijkt de politieke realiteit in Hongarije GROSZ en de zijnen - onder wie partij-ideoloog Janos Bl , die verklaarde dat er nooit sprake kon zijn van een stelsel naar "bourgeois-model" - te hebben gedwongen tot meer toegeeflijkheid. Ondanks de wettelijke onmogelijkheid dienden zich namelijk steeds weer nieuwe politieke groeperingen aan. Zelfs tegenstanders van het pluralisme zagen zich genoodzaakt zich te organiseren in de Ferenc Münnich Vereniging (die is genoemd naar de man die in 1958 KADAR opvolgde als premier en die niet bekend stond om zijn hervormingsgezindheid). Een aanpassing van de wetgeving op het gebied van de oprichting van zelfstandige organisaties kon dan ook niet uitblijven. Minister van Justitie Kalman Kl zette onlangs de eerste stap op weg naar de totstandkoming van een nieuwe Wet op Vereniging en Vergadering, waarin het oprichten van politieke partijen geregeld zal worden. In een document dat op 11 januari jl. is aangenomen door het Hongaarse parlement, wordt de regering verplicht voor 1 augustus a.s. met regels te komen op dit terrein. Tot die tijd kunnen formeel geen nieuwe partijen worden opgericht.

In veel Westerse media wordt de indruk gewekt dat de Hongaarse communistische partij min of meer lijdzaam toeziet hoe haar machtsmonopolie wordt ondergraven en de partijleiding volop meewerkt aan het aantasten van haar leidende rol. Dit beeld van een volledig in het defensief gedrongen HSAP strookt evenwel niet met de werkelijkheid. De machthebbers zijn de discussie over het politiek pluriformisme namelijk zelf aangegaan, met de vooropgezette bedoeling de betrokkenheid van alle sectoren van de samenleving bij het wel en wee van partij, land en economie te vergroten. Welbewust hebben zij daarbij het risico ingecalculeerd, dat ook het socialisme niet welgezinde krachten zich zouden roeren.

Een meerpartijensysteem naar Westers model zal de Hongaarse leiders evenwel nooit voor ogen hebben gestaan, evenmin als het copieren van de zogenaamde politieke pluriformiteit in enkele andere socialistische landen. Veeleer wordt getracht gevoelens en politieke opvattingen te kanaliseren via een zo goed mogelijk gestuurd proces van pluralisme binnen een een-partijstaat. Zelfs als dit pluralisme vorm krijgt in politieke partijen zal het wezen van de een-partijstaat niet aangetast worden, omdat bovenaan de piramide van de politieke besluitvorming de HSAP haar positie met niemand zal delen.

Teneinde het proces naar "een maatschappelijk pluralisme binnen het kader van een een-partijstelsel" - zoals het Centraal Comité van de HSAP dit op 3 november 1988 noemde - te sturen, dienen leden van de communistische partij zich ook intensief te bemoeien met de oprichting van nieuwe organisaties. Sommige organisaties worden zelfs op initiatief van HSAP-leden opgericht. Een fraai voorbeeld is het "Nieuwe Maart Front", genoemd naar een kortstondige hervormingsbeweging in maart 1937, dat de betrokkenheid van de bevolking bij het hervormingsproces wil vergroten. De meeste van de 19 initiatiefnemers zijn partijleden,

waarbij de "vader" van het Hongaarse hervormingsbeleid, Politburolid Rezső N , een sleutelrol vervult.

Illustratief voor de zorgvuldigheid waarmee de HSAP-leiding tracht de ontwikkelingen te controleren, is de in oktober 1988 gehouden bijeenkomst van het Politburo, bij welke gelegenheid richtlijnen werden opgesteld voor de houding van partijleden tegenover alternatieve organisaties. Alleen met organisaties die het Hongaarse socialistische kader en het lidmaatschap van het Warschaupact respecteren, mag contact onderhouden worden, is lidmaatschap toegestaan en mag zelfs meegewerkt worden aan de oprichting. Deelname aan partijen met afwijkende ideologische grondslagen is niet wenselijk. Een dialoog moet echter niet uit de weg worden gegaan, waarbij de partijleden de politiek van de partij dienen uit te dragen. Contacten met systeem-vijandige groepen zijn uit den boze. Vandaar dat eerdergenoemde N ; onlangs nog benadrukte dat alle op te richten partijen bovenal duidelijk moeten zijn over hun relatie met de HSAP.

Rest de vraag, of de Hongaarse machthebbers in staat zullen zijn de ontwikkelingen in de hand te houden. De debatten over het politiek pluralisme hebben emoties losgemaakt die snel uit de hand kunnen lopen als duidelijk wordt dat de kern van de politieke machtspositie van de communistische partij onaangetast blijft.

II. ACTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

=====

Spionage wereldwijd

Spionage, uitwijzingen, retaliaties, spionnenruil, illegale technologie overdracht, ziedaar enkele trefwoorden ter typering van de gebeurtenissen op inlichtingengebied in het jaar 1988.

Ook dit jaar is weer gebleken dat "het op een na oudste beroep ter wereld" - dat van spion - verre van uitgestorven is.

De aandacht van de internationale pers heeft zich in het afgelopen jaar geconcentreerd op het veranderingsproces dat zich momenteel in het Oostblok, met name de Sovjet-Unie, afspeelt.

Tegelijkertijd konden de verantwoordelijke autoriteiten en het publiek door middel van de berichtgeving van deze persmedia vernemen, dat er ook in het jaar van de "perestroika en glasnost" op grote schaal inlichtingen-activiteiten ontplooid zijn door de Oosteuropese inlichtingendiensten. Ongetwijfeld moeten deze activiteiten gezien worden tegen de achtergrond van het streven van de nieuwe generatie Sovjet-leiders om de achterstand op het Westen, met name op technologisch gebied, ten spoedigste zo niet in te lopen, dan toch in ieder geval te verkleinen.

Onderstaand zijn de belangrijkste inlichtingen-feiten van oktober, november en december van het afgelopen jaar.

1. Het Eerste Hoofddirectoraat van het KGB, verantwoordelijk voor de buitenlandse inlichtingen-activiteiten van deze dienst, zag op 3 oktober haar Hoofd, Generaal Vladimir Kl , promoveren naar de functie van voorzitter van het KGB.
Kl neemt deze functie over van Viktor Cl die binnen het Centraal Comité het voorzitterschap op zich neemt van de nieuw gevormde juridische commissie.
Kl werd overigens niet, zoals dat destijds het geval was met zijn voorganger, gekozen in het Politburo.
Afgewacht moet worden of deze personele wijziging consequenties zal hebben voor het KGB-beleid.
2. Generaal K mocht kort na zijn aantreden als KGB-voorzitter kennis nemen van de Amerikaanse beslissing om het in Moskou in aanbouw zijnde nieuwe ambassadegebouw tot de grond toe af te breken.
Zoals bekend ontdekten veiligheidsspecialisten begin 1987 dat het gehele gebouw vol zat met hypermoderne afluisterapparatuur.
De herbouw van het ambassadegebouw te Moskou heeft tot gevolg dat de Sovjets hun nieuwe ambassadegebouw te Washington, waarvan de bouw praktisch gereed is, niet eerder zullen kunnen betrekken dan nadat de Amerikaanse diplomaten hun intrek kunnen nemen in een nieuw gebouw in Moskou.

3. COCOM (Coordinating Committee on Multilateral Export Controls): dit acroniem was ook in de verslagperiode veelvuldig terug te vinden in de persartikelen die gewijd waren aan de illegale transfer van hoogwaardige Westerse technologie naar het Oostblok.
Begin oktober liet Stephen E , tot voor kort plaatsvervangend onderminister van defensie van de Verenigde-Staten voor handels-veiligheids-politiek, zich in niet mis te verstane bewoordingen uit over het stelen van Westerse technologie door de Sovjet-Unie: "de Sovjets hebben hun gedrag op dit gebied geen jota gewijzigd; de enige wijziging is dat er een toename valt te bespeuren in de pogingen van de Sovjets om in het bezit van Westerse technologie te komen, waarbij men een voorkeur heeft voor micro-electronica en computer-technologie".
De Amerikaanse autoriteiten zijn bevreesd dat met de inwerkingtreding van de vrije interne markt in Europa in 1992 controle op de export van strategische goederen naar het Oostblok een gecompliceerde aangelegenheid wordt.
4. Op 2 november werd in verband met overtreding van de COCOM-regels de 50-jarige Brit Bernard John G in Noorwegen veroordeeld tot een proeftijd van twee jaar.
G , een sales-manager van de Noorse Kongsberg Vaapenfabrik, werd veroordeeld wegens zijn aandeel in de verkoop aan de Sovjets van apparatuur waarmee de Sovjets in staat werden gesteld hun onderzeeërs uit te rusten met geluidsarme schroeven.
5. In het proces tegen drie voormalige managers van het Japanse Toshiba-concern, dat evenals Kongsberg Vaapenfabrik betrokken was bij illegale leveranties aan de Sovjet-Unie, bekenden de Japanners dat zij de COCOM-regels overtreden hadden. Overigens zou naast het Toshiba en Kongsberg-concern ook de Franse onderneming Ratier-Forest zich aan overtreding van de COCOM-regels hebben schuldig gemaakt.
6. Begin december werd wederom een Japans concern beschuldigd van de illegale leverantie aan de Sovjet-Unie van goederen die onder de COCOM-bepalingen vallen.
Het chemiebedrijf DAIKIN INDUSTRIES zou het middel Halon hebben geleverd dat onder meer gebruikt kan worden voor het stabiliseren van de koers van geleide projectielen.
7. Onder het motto "zand erover" kwamen de ministers van Buitenlandse Zaken van Canada en de Sovjet-Unie, CLARKE en SHEVARDNADZE, in oktober overeen om een streep te zetten onder de uitwijzingsslag waarin beide landen in juni verzeild waren geraakt en waarin over en weer 19 Sovjets en 14 Canadezen personae non gratae werden verklaard.
CLARKE en SHEVARDNADZE besloten om de diplomatieke betrekkingen tussen beide staten weer volledig te herstellen en de sterkte van de vertegenwoordigingen weer op hetzelfde niveau terug te brengen als voor de uitwijzingen.
8. Medio oktober werd een medewerker van de Sovjetrussische handelsvertegenwoordiging in Stockholm persona non grata verklaard door de Zweedse autoriteiten. Betrokken Sovjet had zich schuldig gemaakt aan economische spionage. Voor zover bekend volgde in deze zaak geen retaliatie van Sovjet-zijde.
9. Werd medio september reeds gemeld dat in de Zweedse ambassade in Moskou afluisterapparatuur was gevonden, eind november berichtte de interna-

tionale pers dat ook de residentie van de Zweedse ambassadeur in de Sovjetrussische hoofdstad zich mocht verheugen in de speciale afluister-belangstelling van het KGB.

10. De Westduitse contra-spionagediensten arresteerden dit jaar 52 Oost-europese agenten tegen 34 in 1987, zo maakte staatssecretaris S van Binnenlandse Zaken begin november bekend.
Het merendeel van de gearresteerden was afkomstig uit de Sovjet-Unie.
11. Een van de gearresteerden, de 45-jarige Westduitse ingenieur Helmut K , werd half-november schuldig bevonden aan het doorgeven aan de Oostduitse inlichtingendienst van technologische gegevens alsmede van informatie over het Tornado-gevechtsvliegtuig en het project voor de bouw van een Europees gevechtsvliegtuig.
12. Op 7 november werd een Colombiaanse onderdaan veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee jaar en drie maanden wegens spionage voor het KGB. De Westduitse rechtbank oordeelde dat de Colombiaan, die werkzaam was bij een bedrijf dat pijpleidingen aanlegt, technische gegevens had doorgegeven aan de Sovjets die hem tijdens zijn studie in de DDR hadden gerecruteerd.
De Colombiaan werd mild gestraft omdat hij de Bondsrepubliek geen schade had berokkend.
13. De Engelse pers berichtte medio-november dat twee idealistische voorstanders van nucleaire ontwapening verklaard zouden hebben dat zij George B in 1966 hielpen bij zijn ontsnapping uit de gevangenis en hem vervolgens naar de DDR brachten.
Betrokkenen, P en R , zouden gelijktijdig met B gevangen gezeten hebben. Naar hun zeggen zou de ontsnapping niets met het KGB te maken hebben gehad. P en R zullen naar alle waarschijnlijkheid vervolgd worden in Groot-Brittannië .
14. John C , een in New York woonachtige Britse historicus, publiceerde het boek "Mask of Treachery" dat handelt over de activiteiten van de Britse geheime diensten.
15. Oleg G , de KGB-officier die in 1985 naar Groot-Brittannië defecteerde, speelt een belangrijke rol in het boek "The Storm Birds" van de hand van Gordon B
G zou B onder meer verteld hebben dat de Sovjets in 1983 vreesden dat het Westen een nucleaire aanval op de Sovjet-Unie beraamde. G 's rapportage over deze Sovjet-vrees zou de Amerikaanse president REAGAN destijds hebben doen besluiten om zijn felle retoriek tegen de Sovjet-Unie af te zwakken.
16. Begin december berichtte de pers dat de Westduitse minister van Binnenlandse Zaken, ZIMMERMAN, Hans-Joachim TIEDGE een rekening had gestuurd van 847.715 DM in verband met gemaakte "extra kosten" na diens defectie naar de DDR. Verder hoeft TIEDGE niet op pensioen te rekenen van West-Duitsland. Op zijn pensioengerechtigde leeftijd evenwel zijn de misdaden die hij begaan heeft verjaard, zodat hij terug kan keren naar de BRD.
17. In West-Berlijn werden, eveneens begin december, een man en een vrouw gearresteerd door de Westduitse veiligheidsdienst wegens spionage voor de Sovjet-Unie. Zij zouden de Sovjets onderdelen van de richt-inrichting van de Leopard II-tank en boordcomputers voor vliegtuigen en pantservoertuigen hebben geleverd.

18. Op 15 december 1988 werd in Tel Aviv een Israëliër van Sovjetusische afkomst wegens spionage voor de USSR veroordeeld tot een gevangenisstraf van negen jaar. De identiteit van de Israëliër werd niet bekend gemaakt.
19. James William H III, officier van de Amerikaanse Militaire Inlichtingendienst, werd op 21 december 1988 in de Amerikaanse staat Georgië gearresteerd op verdenking van spionage ten behoeve van de USSR en de DDR. H was van 1977 tot 1987 gestationeerd in de BRD en begon in die periode met zijn inlichtingenactiviteiten. Hij was gespecialiseerd in het analyseren van elektronische gegevens. De Amerikaanse autoriteiten onderzoeken thans welke schade H heeft toegebracht aan de Amerikaanse veiligheid. Naast H werd een tweede persoon in verband met deze zaak gearresteerd, de 60-jarige in Florida woonachtige Turk Huseyin Y. Y zou H behulpzaam zijn geweest bij het kopiëren van documenten en het doorspelen van deze documenten naar de Oost Duitsers.

1989

Het KGB zou bij de jongste politieke verschuivingen in de Sovjet-Unie politiek aan gewicht hebben ingeboet, zo menen toonaangevende sovjetologen en waarnemers te concluderen, waarbij onder andere als bewijs wordt aangevoerd dat de nieuwe KGB-voorzitter K zich geen plaats heeft weten te verwerven in het Politburo. Vergeten wordt daarbij evenwel dat K 's ambtsvoorganger C eerst na een jaar te hebben gefungeerd als KGB-voorzitter werd opgenomen in het hoogste Sovjet-orgaan. Bovendien moet worden vastgesteld dat C weliswaar zijn functie van KGB-voorzitter heeft moeten opgeven, maar dat hij thans belast is met de leiding van de belangrijke nieuw-gevormde juridische commissie van het Centraal Comité van de CPSU en tevens lid blijft van het Politburo. De enig juiste conclusie moet dan ook luiden dat het KGB een rol van belang blijft spelen op het hoogste Sovjet-Echelon.

Zoals in de aanhef van dit laatste kwartaaloverzicht van 1988 reeds uiteen is gezet hebben de internationale persmedia ook dit jaar weer uitgebreid gerapporteerd over spionage- en beïnvloedings-activiteiten door de inlichtingendiensten van het Oostblok. Opererend vanuit een specifieke taakstelling en zich baserend op feitelijke waarnemingen, hebben de Westerse veiligheidsdiensten moeten constateren dat de door de Sovjet-leiders uitgesproken wens tot toenaadering tot het Westen vooralsnog niet heeft geleid tot een vermindering van de inlichtingen-activiteiten van het Oostblok. Er lijkt zelfs veeleer sprake van een toename van deze activiteiten. Realisme en waakzaamheid zullen dan ook in 1989 het devies van de Westerse contra-spionagediensten moeten blijven.

III. ANTI-DEMOCRATISCHE STROMINGEN

Verbond van Communisten in Nederland: Manifestal als meetpunt

Op 31 oktober jongstleden vierde "Manifest", het weekblad van het Verbond van Communisten in Nederland (VCN), zijn eerste lustrum. Naar dit lustrumfeest, dat de naam Manifestal droeg, werd al geruime tijd van verschillende kanten met belangstelling uitgekeken omdat daar de balans opgemaakt zou worden van vijf jaar orthodox communistische strijd in Nederland: Manifestal als meetpunt.

Ontstaansgeschiedenis van het VCN

Nadat op het 28ste partijcongres van de CPN (1982) was gebleken dat de denkbeelden van de vernieuwers binnen deze partij de overhand hadden gekregen, verenigden gematigd tot extreem orthodoxe communisten binnen de CPN zich in het "Horizontaal Overleg van Communisten" (HOC) om effectiever tegengas te kunnen geven tegen de "reformistische" trend. Een aantal leden van het HOC richtte vervolgens in februari 1984 het Verbond van Communisten in Nederland (VCN) op in de verwachting dat een betere organisatievorm de oppositie tegen de voortgaande vernieuwing in de CPN zou versterken en in de hoop dat ook gelijkgestemde communisten die nog geen lid waren van de partij zich zouden aansluiten. Hiermee werd feitelijk de basis gelegd voor een volledige afsplitsing van de CPN.

Na het 29ste CPN-congres in maart 1985 zagen de VCN-ers er geen enkel heil meer in om binnen de CPN te blijven streven naar een orthodox-communistische lijn en werd met kracht de oprichting van een nieuwe "zuivere" communistische partij voorbereid. Een half jaar later, op 2 en 3 november 1985, werd het verbond van communisten formeel uitgeroepen tot partij voor alle echte communisten in Nederland. Het aantal leden bedraagt zo'n 1000, terwijl ongeveer 2000 personen geabonneerd zijn op "Manifest", de partijkrant die op dat moment nog tweewekelijks verscheen maar die vanaf 1 januari 1986 elke week uitgegeven werd.

Uitgangspunten

Blijkens de beginselverklaring stelt het VCN zich ten doel de maatschappelijke krachten te mobiliseren ter verwezenlijking van een communistische maatschappij. Om dat te bereiken zal het VCN zich naar eigen zeggen eerst inzetten voor de totstandkoming van "de historische overgangsfase die socialistische maatschappij in engere zin heet", en die naar de mening van het VCN uitmondt in de ideale communistische maatschappij. Onverbloemd wordt gestreefd naar een "totale omwenteling van de maatschappij in al haar grondslagen", met het oog waarop het VCN de krachten wil bundelen en op basis van de marxistisch-leninistische beginselen leiding wil geven aan de economische, politieke en ideologische strijd van de arbeidersklasse in Nederland. Vertaald naar de

praktijk van alle dag betekent dat: "opkomen voor de belangen van alle maatschappelijke groepen die op welke wijze dan ook bloot staan aan uitbuiting, en optreden tegen alle daarmee samenhangende vormen van onderdrukking op grond van ras, herkomst, leeftijd, geslacht, sexuele geaardheid, of hoe dan ook", aldus de verklaring.

Deze strijd tegen het kapitalisme en voor socialisme in Nederland plaatst het VCN overigens in het grotere kader van de "strijd voor socialisme, vrede en onafhankelijkheid in de hele wereld", zodat voor het VCN "daadwerkelijke anti-imperialistische internationale solidariteit" vanzelfsprekend is. Het VCN ziet, tenslotte, zijn (democratisch-centralistische) partij-organisatie als onmisbaar instrument om het hoge doel te bereiken.

De ferme voornemens hebben niet kunnen voorkomen dat het VCN eigenlijk van het begin af aan een in zichzelf verdeeld huis is gebleken, worstelend met ontwikkelingen in de communistische wereld waarop het geen enkele invloed kon uitoefenen en waarop het waarschijnlijk ook in het geheel niet gerekend had. ten tijde van haar ontstaan.

Het gaat dan vooral om de exercities van GORBATSJOV in het socialistische moederland waarheen het VCN vanaf zijn oprichting de ogen strak gericht had gehouden. Het VCN getroost zich dan ook veel moeite om Glasnost en Perestrojka aan de achterban te verkopen als een nieuwe weg in de richting van het ware communisme, maar paradoxaal genoeg en tot woede van het VCN spelen deze ontwikkelingen met name de "afvallige" CPN in de kaart.

Het krediet dat GORBATSJOV opbouwt met zijn openheid en hervormingen straalt af op de CPN, terwijl het VCN daarentegen zich steeds meer in allerlei bochten moet wringen om razendsnel standpunten bij te stellen of te verlaten, soms zelfs binnen twee of drie dagen. Een maatschappelijke omwenteling, waar het VCN zich zo graag breed voor wilde maken, lijkt zich voorlopig elders en in een andere richting te voltrekken dan wetenschappelijk voorzien was en in de verwarring daarover hebben veel leden van het VCN en abonnees op Manifest gekozen voor stilzwijgen en afwachten, en in sommige gevallen zelfs voor terugkeer naar de CPN. Ideologisch gezien verkeert het VCN momenteel dan ook in een scherpe identiteitscrisis die nog eens versterkt wordt door het uitblijven van "erkenning" als communistische partij door de CPSU, of zelfs maar door de orthodoxe geloofsgenoten binnen de werkgroep Marxisme en Klassenstrijd van de CPN. Laatstgenoemde groep is weliswaar een groot voorstander van hereniging van de communisten maar dan wel binnen de CPN en dat is voor het VCN (nog) niet (openlijk) bespreekbaar.

Een ongeluk komt zelden alleen. Behalve in ideologisch opzicht is het VCN ook bestuurlijk gezien van het begin af aan in geen enkel opzicht de strijdbare voorhoede geworden waarvoor men zich had aangeboden in de beginselverklaring. Meningsverschillen, ruzies, machinaties, machts-grepen, zuiveringen en doodgewone incompetentie kenmerken volgens insiders de, overigens zeer smalle, partijtop. De achterban wordt nauwelijks of niet geraadpleegd, waardoor deze zich steeds minder betrokken voelt bij de partij, hetgeen tot uiting komt in een slechte opkomst bij vergaderingen en bijeenkomsten en het niet of onvoldoende functioneren van districts- en afdelingsbesturen.

De moedeloosheid en het innerlijke verval worden voor de buitenwacht gemaskeerd door kleine successen op internationaal terrein breed uit te meten.

Het VCN heeft zich trouwens in het kader van de "daadwerkelijke anti-imperialistische internationale solidariteit" eveneens solidair verklaard met een aantal bevrijdingsbewegingen in zuidelijk Afrika. Met name in de omgeving van Tilburg wordt aan deze solidariteit inhoud gegeven door enige mantelorganisaties van het VCN die zich inzetten voor het MPLA in Angola. Verder wordt er sedert de oprichting van het VCN informeel contact onderhouden met de CPSU via bezoeken van individuele VCN-ers aan de Sovjet-ambassade, en ook wel door VCN-ers die in delegatieverband of als toerist de Sovjet-Unie bezoeken. Formele "erkenning" van het VCN door de CPSU is echter achterwege gebleven terwijl dat nu juist op internationaal niveau het VCN enige status had kunnen geven. Uit de wijze waarop het totale internationale gebeuren wordt besproken in VCN kringen kan worden afgeleid dat men over de grenzen de erkenning zoekt die men in eigen land moet ontberen.

Tegen dit wat sombere decor moest het Manifestival afsteken als een kleurrijk en stimulerend samenzijn, een mentale oppepper die zou leiden tot hernieuwd vertrouwen in de toekomst. In kringen van het partijbestuur werd het feest gezien als een belangrijk moment in het bestaan van het VCN omdat men nu de kans had de malaise in de partij ten goede te keren.

Maandenlang werd er vanuit het partijkantoor morele druk uitgeoefend op de afdelingen om op lokaal en districts-niveau de voorbereidingen krachtig ter hand te nemen, in grote hoeveelheden toegangskarten af te nemen, vervoer te regelen etc., kortom om massaal aanwezig te zijn op het Manifestival en daarmee de partij het nieuwe strijdbare elan te geven.

Afgaande op de feestverslagen in het partijblad is het VCN volledig in de opzet geslaagd. De Amsterdamse Meervaart moet die dag een bruisend geheel zijn geweest van politiek, feest en muziek dat massaal bezocht werd. Bezoekers uit het hele land kwamen op eigen gelegenheid of werden per bus aangevoerd. Wervelende politieke discussies werden afgewisseld met muziek. De dag werd opgeluisterd door vele buitenlandse gasten, waaronder delegaties van communistische partijen uit Oost- en West-Europa. Voorts waren aanwezig vertegenwoordigers van de Iraaks en Iraanse communistische partij, de PLO, de MPLA en het ANC. Uit de USSR waren er vertegenwoordigers van de jeugdorganisaties en een redacteur van het Sovjet-tijdschrift "Politieke Educatie".

Kortom een Manifestival met een overweldigende belangstelling en een bruisende sfeer.

Informatie

levert een genuanceerder beeld.

Sommige berichten spreken van hooguit 250 bezoekers waarvan zo'n 70% in de categorie 50 tot 90 jarigen. Hele districten waren afwezig. Uit Brabant, in betere tijden altijd goed voor 2 a 3 bussen vol, kwam helemaal geen teken van leven en voor de deelnemers uit de drie noordelijke provincies volstond het om gezamenlijk een bus te huren.

Gesteld kan worden dat voor velen binnen het VCN het Manifestival een bevestiging is geworden van latent aanwezige gevoelens van onbehagen omtrent de partij en haar functioneren. In het partijbestuur spreekt men van een mislukking en probeert men elkaar de zwarte piet toe te spelen.

Verschillende bestuurders hebben aangekondigd over allerlei dingen nog eens goed te zullen nadenken en niet te zullen schromen consequenties te verbinden aan hun conclusies. Dat kan bijna niet anders worden uitgelegd dan als een mokkende aankondiging dat men er geen zin meer in heeft. Men is het onderling eens dat de partij, wil zij overleven, al haar energie moet steken in slechts een enkel thema: gekozen is voor sociale woningbouw. Het lijken de achterhoedegevechten van een ambitieuze voorhoedepartij waarvan de leden na het Manifestival zitten opgescheept met een kater, en het partijbestuur met een financiële strop van twintigduizend gulden.

IV. POLITIEK (GEWELDDADIG) ACTIVISME

Stammenstrijd in de kraakbeweging

In het vorige kwartaaloverzicht werd melding gemaakt van een aantal mislukte pogingen om de landelijke kraakbeweging te restructureren. Met name de meningsverschillen tussen de zich Politieke Vleugel der Kraakbeweging (PVK) noemende groep fundamentalisten uit de Amsterdamse Staatsliedenbuurt en de overige kraakgroepen trokken de aandacht. Werden deze meningsverschillen eind 1987, begin 1988 voornamelijk op papier uitgevochten, in oktober 1988 kwam het tot confrontaties waarbij geweld jegens personen en hun bezittingen over en weer niet werd geschuwd.

Op 6 oktober 1988 namen krakers uit de Amsterdamse Oosterparkbuurt hun kraakcafe "De Eerste Hulp" opnieuw in bezit. Het cafe werd al enige weken bezet gehouden door leden van de PVK na een hoog opgelopen verschil van mening over het gebruik van het cafe. De PVK-ers, die een herleving van de landelijke beweging van eind jaren zeventig, begin jaren tachtig trachten te bewerkstelligen, hielden het cafe bezet om te voorkomen dat er informatiebijeenkomsten georganiseerd zouden worden over andere "deelstrijden" van de activistische Beweging. Zulke bijeenkomsten zouden maar van het einddoel - "de revolutie" - afleiden. Bij een poging het door Oosterparkbuurters herbezette cafe weer terug te kapen kwam het voor het eerst tot vernielingen en handgemeen tussen beide groeperingen. In het ooglopend daarbij was de vernieling van het interieur van het "anti-imperialistische" informatiecentrum "Frontline Info Buro" annex boekhandel "Slagerzicht" door leden van de PVK. Deze laatste actie werd vermoedelijk uit concurrentie-overwegingen geïnitieerd door Paul M. [redacted], die met lede ogen moet aanzien dat zijn positie in de Westeuropese "anti-imperialistische" scene meer en meer wordt ingenomen door Frontline/Slagerzicht. Gedurende de hele maand oktober vonden nog diverse schermutselingen plaats tussen PVK-ers en hun tegenstanders, waarbij de laatsten in de loop van de maand gesteund werden door krakers van buiten de stad. Pas nadat begin november twee PVK-ers het ziekenhuis werden ingeslagen en de GP-Amsterdam zich ermee ging bemoeien door een inval te doen in de woningen van Van L. [redacted] en Van der G. [redacted], kwamen PVK-ers tot het inzicht dat er "militair niets te winnen viel". Sedertdien is het weer rustig.

Door deze gebeurtenissen lijken de PVK-ers zich voorgoed onmogelijk te hebben gemaakt in het wereldje van politiek activisten. Hoe deze groepering zich verder gaat ontwikkelen valt nog moeilijk in te schatten. Enerzijds worden geluiden opgevangen van leden die plannen hebben de pijp aan Maarten te geven, anderzijds lijkt met name Van L vastbesloten zijn activiteiten voort te zetten.

Aktiekomitee "Shell uit Zuid-Afrika"

Op 20 november 1988 bezochten zo'n kleine 500 mensen de "actieconferentie over een massale voorjaarsblokkade en spektakel tegen Shell" in Paradiso te Amsterdam, waar het nieuwe bakken-komitee "Shell uit Zuid-Afrika" (KO. S.U.Z.A.) haar plannen voor de actiecampagne in 1989 presenteerde. Als voorlopig hoogtepunt geldt een 3-daagse blokkade van het Shell-laboratorium (KSLA) in Amsterdam-Noord en een anti-Shell spektakel van 19 t/m 21 april 1989.

Achtergrond en samenstelling

De plannen die het komitee presenteerde zijn een vervolg op de begin 1988 gestarte en vervolgens weer door gebeurtenissen en omstandigheden noodgedwongen gestaakte actiecampagne tegen Shell waarvan een landelijke vernielings-actiegolf van Shell-benzinepompen in maart 1988 de spectaculaire ouverture vormde. Als doel stelt het komitee de publieke opinie zo te beïnvloeden dat Shell zich moet terugtrekken uit Zuid-Afrika. Het is de taak van het komitee om een kader te scheppen waarin allerlei activiteiten passen die dit doel dienen.

Het komitee - residerend in het Amsterdamse kraakcomplex "De School" - bestaat uit een twintigtal door de wol geverfde anarcho-revolutionaire activisten die stuk voor stuk hun sporen in het actievoeren - met name in de anti-apartheidsstrijd - verdiend hebben. De stuwende kern wordt gevormd door een handjevol "ex-Onkruiters" die allen in een vooraanstaande positie bij het actieblad BLUF! bekleed hebben. De leden van het comitee hebben de leiding over en de zorg voor ruim twintig werkgroepen, die het brede maatschappelijke draagvlak voor deze campagne moet garanderen en de deelnemers en deelnemende groepen een zo breed mogelijk aanbod aan activisten moet bieden. Iedere werkgroep richt zich op een aspect van het anti-Shellspektakel.

Naast de blokkade van het Shell-laboratorium organiseert het komitee ter mobilisering en promotie van de campagne nog vele andere activiteiten, waaronder een (vervolg-)congres, speciale actiekranten, brochure en informatieavonden in het gehele land. De activiteiten die men rond de blokkade in petto heeft zullen veelal een ludiek karakter dragen. Door de informatie-avonden in het land probeert het komitee op lokaal niveau allerlei initiatieven van de grond te krijgen.

Het komitee en veel deelnemers aan deze actiecampagne laten zich leiden door het anti-apartheidsaspect. Dit in tegenstelling tot de eveneens deelnemende "anti-imperialisten" (verenigd onder de naam "Radical anti-Shell groepen") die de rol van Shell veel breder zien dan alleen als steunpilaar van het anti-apartheidsregime en het multinationalaal karakter benadrukken. De financiering kan men grotendeels door een toekenning van f 5.000,-- uit de zogenaamde BLUF!-erfenis opvangen.

Het campagnemodel

De nieuwe campagne is opgezet door een uit BLUF! en De Zwarte bekende, maar verder anonieme "Vakgroep Strategie en Taktiek". De bedoeling is te bewerkstelligen dat zoveel mogelijk actiegroepen en individuele actievoerders - ongeacht de verschillen in hun opvattingen - aan zo'n

campagne willen meedoen. Ideologische scherpslijperij moet dan ook achterwege blijven. Maar anders dan in 1988 toen gekozen werd voor een gewelddadige start van de campagne in de vorm van vernielingsacties tegen Shell-stations, wordt nu het in beginsel vreedzame karakter benadrukt opdat een zodanig breed maatschappelijk draagvlak tot stand komt dat weinig repressie van de kant van de overheid te verwachten is. In 1988 stond het toebrengen van materiele schade voorop in de verwachting dat daarna een massale campagne tot stand gebracht zou kunnen worden. Nu gaat het er vooral om aan het imago van Shell afbreuk te doen. Deze min of meer geweldloze aanpak heeft het voordeel dat ook de traditionele anti-apartheidsorganisaties en een aantal andere politieke, maatschappelijke en kerkelijke organisaties benaderd kunnen worden. Daar de steun van deze organisaties van essentieel belang is voor het verkrijgen van een voldoende breed draagvlak, wil het organisatiecomitee met de deelnemers afspraken maken over een geweldloos verloop van de blokkade. Het gaat dan voornamelijk over de "anti-imperialisten" die weinig geneigd lijken hun radicale opvattingen en werkwijze ondergeschikt te maken aan de nu gekozen opzet. Het komitee wil met hen tot een compromis trachten te komen.

Anti-militarisme en artikel 140

Met de Wintex-Cimex-oefening (maart 1989) en het 40-jarig jubileum van de NAVO (april 1989) in het vooruitzicht voelen actiebeluste anti-militaristen zich bedreigd door een nieuw wapen in de handen van de overheid: artikel 140 Wetboek van Strafrecht.

De geruchtmakendste gebeurtenis in de anti-militaristische sfeer was in de afgelopen periode het door het "VAK-Mobiel" georganiseerde "vredes-actiekamp" in Vierhouten, begin november jongstleden. Het actiekamp als zodanig was niet het bijzondere - het was al het vijfde in zijn soort dit jaar - maar wel de beslissing van de justitiële autoriteiten om de circa 40 deelnemers te laten aanhouden op grond van overtreding van artikel 140. Aanleiding was de omvang van de door de activisten aangerichte schade. Artikel 140 - dat lidmaatschap van een organisatie, die het plegen van misdrijven beoogt, strafbaar stelt - had binnen de beweging al voor de nodige commotie gezorgd voor het voor de eerste maal werd toegepast bij de vervolging van deelnemers aan de rellen bij de ontruiming van de Mariënburcht - Nijmegen, in januari 1987. In de actiewereld wordt het inzetten van dit wetsartikel gezien als een uiting van de voortschrijdende "criminalisering" en "repressie" van de radicale buiten-parlementaire oppositie door de overheid. Hoewel berechting van de Vierhoutense activisten op grond van artikel 140 nog niet heeft plaatsgevonden, wordt deze ontwikkeling als bijzonder bedreigend ervaren. Momenteel wordt menig actievoerder op zijn minst door twijfel bevangen als deelname aan strafbare handelingen wordt gevraagd. Om te protesteren tegen de toepassing van artikel 140 en om naar wegen te zoeken deze vorm van "staatsrepressie" te pareren zijn de afgelopen tijd informatie- en discussiebijeenkomsten belegd en zagen diverse publicaties het licht. In feite is artikel 140 zelf een actie-thema binnen de beweging geworden.

De dreiging die van het hanteren van artikel 140 uitgaat wordt momenteel het sterkst gevoeld in anti-militaristische kringen, aangezien voornamelijk in deze sfeer regelmatig in georganiseerd verband activiteiten met een (potentieel) wetsovertredend karakter plaatsvinden. Onafhankelijk van de vraag of de rechterlijke macht daadwerkelijk bereid is anti-militaristische activisten op grond van dit artikel te veroordelen, buigt men zich over het probleem hoe de overheid zo min mogelijk aangrijpingspunten te geven om te kunnen vervolgen op artikel 140. Naast terughoudendheid in publikaties wordt dit vooral gezocht in organisatorische maatregelen. Dit zou kunnen betekenen dat er minder grootschalige acties onder een bepaalde organisatorische vlag, zoals VAK-Mobiel, meer zullen plaatsvinden. Een alternatief zou zijn: in de tijd geconcentreerde acties tegen een bepaald militair object door individuen of kleine, ad-hoc geformeerde actiegroepjes. Het zal duidelijk zijn dat een dergelijke ontwikkeling de beveiliging van dit soort objecten en de vergaring van voorinformatie over dergelijke acties gecompliceerder maakt.

Internationaal AKB-congres

Van donderdag 2 tot en met zondag 5 februari 1989 wordt in het gebouw van de jongerenvereniging "Unitas" in Wageningen een internationaal congres van de Anti-Kernenergie-Beweging (AKB) gehouden.

. Doel van het congres is de banden met buitenlandse geestverwanten aan te halen, maar vooral - door een intensieve gedachten- en ervaringenuitwisseling - de nationale AKB nieuw leven in te blazen. De organisatoren verwachten zo'n 150 deelnemers uit het buitenland. Personen en organisaties uit geheel Europa, minus het Oostblok, zijn uitgenodigd. Daarnaast wordt gerekend op deelname van ongeveer 100 Nederlandse AKB-activisten.

Actielijst 1988

Datum	Plaats	Object	Aard actie en door wie
<u>januari</u>	01-01-88 Amsterdam	gevangenis Havenstraat	demo/ vernielingen
	3/4-01-88 Venlo	Oce/van der Grinten	vernielingen/ bekladden
	07-01-88 Wassenaar	SHV/dir.v.B	vernielingen/ bekladden
	10-01-88 Steenwijk	Kornput Kaz.	beschilderen voertuigen enz. anti-mil.
	10/11-01-88 Huizen	Blokker vest.	ruiten ingegoid (ivm de sloop/ bouw nwe vest.)
	16/17-01-88 Rotterdam	pand SSM; (SHV, Fentener v. Vlissingen)	sloten dichtgekit (ivm ontruiming Baga Moyo in Asd. en bel.in Z.-A.
	20-01-88 Volkel	vliegbasis	vernielingen aanvliegverlichting (anti-mil.)
	23-01-88 Amsterdam	EL-AL	demo (vernielingen)
	24/25-01-88 Schiedam	KEP/ELBA	poging tot inbraak/ brandstichting commando "NO PASARAN"
	30-01-88 Groningen	optreden Isr.zang- en dansgroep	blokkade evenementenhal
<u>februari</u>	01-02-88 Havelte	J.Post kaz.	blokkade (sirene-maandag) anti-mil.
	02-02-88 Hilversum	huis Fentener v.Vlissingen	vernielingen/ bekladden
	04-02-88 Rotterdam	Africon Europe	beschadigingen gericht tegen CALPAM, ivm ontr. kraakpand A'dam
	17/2-3/4-88 Volkel	vliegbasis	vredezwacht; blokkade vernielingen anti-mil.
	22-02-88 Amsterdam	mar.kaz.	vernielingen anti-mil.
	27-02-88 Amsterdam	EL-AL	demo/kladden
<u>maart</u>	02-03-88 Eindhoven	vliegbasis	kladactie
	05/06-03-88 Amsterdam	mar.kaz.	kladactie
	07-03-88 't Harde	Tonnet kaz.	blokkade, (sirene-maandag)

	07-03-88	Valkenburg	vliegbasis	demonstratie (sirene-maandag)
	6/7/8-03-88	19 plaatsen		vernielingen/ bekladden
		Muiden	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Arnhem 7x	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Nijmegen 4x	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Utrecht 3x	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Amstelveen 2x	Shell t.st.	vernielingen bekladden
		Amsterdam 4x	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Den Bosch	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Leiden 2x	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Rijswijk	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
			Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	17-03-88	Eindhoven en elders	Philips	plakacties mbt ZA
	17/18-03-88	Rotterdam	Anker kolenmij Shell Ind.Energy Management	plakacties mbt ZA plakacties mbt ZA
	19-03-88	Amsterdam	feest ivm 40-jr. best.Israël in Confectiecentrum	demo/blokkade
	19-03-88	Delfzijl		demo tegen mil. v.h. Noorden
	21/22-03-88	Heemskerk	Shell t.st	Vernielingen/ bekladden
	26-03-88	Terneuzen	Shell t.st.	Vernielingen/ bekladden
<u>april</u>	04/09-04-88	Havelte	div.kaz.	paasactie periode VAK-mobiel
	07/08-04/88	Volkel	vliegbasis	sabotage "barrier"
	11-04-88	Valkenburg	vliegbasis	demo tegen kerntaken Orion
	11/12-04-88	A'dam	Hfd.bur.v.pol.	demo/vernielingen
	11/12-04-88	Eindhoven	Philips	klimmen op dak, leuzen
	11/17-04-88	Almere	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Apeldoorn	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Baarn	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Haaksbergen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Rotterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
		Utrecht	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden

12-04-88	Rotterdam	Schiedamseweg	in brand steken banden e.d. uit protest RARA-arrestatie actiegroep "ongecoördineerde eenheid"
13/14-04-88	Amsterdam	Pierson Hieldring Pierson bank	beklad ivm fin. bel.in chem.fabr. Muiden BONK
13/14-04-88	Haarlem	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden Haarlemse Autonomen
16/17-04-88	Utrecht	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
17/18-04-88	Venlo	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
17-04-88	Apeldoorn	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden Jongeren Verzet Gelderland
18-04-88	Muiden	Muiden-Chemie	blokkade ivm lev. buskruit aan Iran
18/24-04-88	Tilburg	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
22/23-04-88	Oisterwijk	Shell t.st.	Slangenbezweerders vernielingen/ bekladden
25-04-88	Nijmegen	Mariënburg	herkraak/ ontruiming
27-04-88	Woensdrecht	vliegbasis	vredes- actie wake
27/28-04-88	Mijnsheeren- land	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden Hoekschewaardse Anarchistisch Fronde Tegen Apartheid (HAFTA)
29-04-88	Venlo	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
02-05-88	Valkenburg	vliegbasis	blokkade, (sirene-maandag)
02-05-88	Volkel	vliegbasis	blokkade, (sirene-maandag)
5/6-05-88	Utrecht	diverse plaatsen	anti-Shell leuzen
07-05-88	Hoogerheide	Franerex	beklad ed. ivm leverantie aan Iran
8/9-05-88	Nijmegen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
8/9-05-88	Rotterdam	Shell kantoor	vernielingen/ bekladden
8/9-05-88	Rotterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
9/10-05-88	Eindhoven	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden

mei

9/10-05-88	Den Haag	bedrijven met Shell pompen	vernielingen/ bekladden
9/10-05-88	Hilversum	Shell-distr.c. (Shell-Thermo centrum)	vernielingen/ bekladden
9/10-05-88	Maarssen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
9/10-05-88	Utrecht	bedrijf met Shell pomp	vernielingen/ bekladden
10/11-05-88	Nijmegen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
11-05-88	Amsterdam	EL-AL kantoor	ruiten ingegoooid
11-05-88	Zoetermeer	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
12-05-88	Rotterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden Constructieve Harde Aktie Aktie tegen Corrupte Houders van Aandelen (CHACHA)
16-05-88	Nijmegen	Arkstee	geweldd. demo i.v.m. ontr.Arkstee
16/17-05-88	Venlo	Arkstee	vernielingen PTT- voertuigen ivm ontr.Arkstee/Narg leuzen
20/21-05-88	Zwijndrecht	garage bedrijf m.Shell pomp	
23/27-05-88	Volkel	vliegbasis	actie periode VAK-Mobiel (vernielingen/ blokkade)
25-05-88	Amsterdam	EL-AL kantoor	vernieling
29-05-88	Volkel	vliegbasis	terreinbetreding + symbolische
29-05-88	't Harde	Tonnet kaz.	ont.militari- sering
29-05-88	Havelte	div.kaz.	North Atlantic De-fence Movement
29-05-88	Valkenburg	vliegbasis	
30-05-88	Nijmegen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
31/5-1-6-88	Venlo	Shell t.st. 2x	vernielingen/ bekladden
31-05-88	Wijchen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
<u>juni</u>	01/02-06-88	Utrecht	vernielingen/ bekladden Massale Aktie Molt Apartheid (MAMA)
	01/02-06-88	Nijmegen	vernielingen/ bekladden
	02-06-88	Arnhem	picket-line
	04/05-06-88	Tilburg	vernielingen/ bekladden

04/05-06-88	Venlo	Shell t.st. 2x	vernielingen/ bekladden
05-06-88	Gilze Rijen	vliegbasis	vernielingen
05-06-88	Haarlem/Asd/ Utr.	snelweg viaducten	beklad
05/06-06-88	Venlo	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
05/06-06-88	Harderwijk/ Zeewolde	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden brandstichting blokkade (sirene-maandag)
06-06-88	Leeuwarden	vliegbasis	blokkade (sirene-maandag)
06-06-88	Valkenburg	vliegbasis	blokkade (sirene-maandag)
06-06-88	Soesterberg	vliegbasis	blokkade (sirene-maandag)
06/07-06-88	Zaandam	Scheepsag.CASA	inbraak "Splijt Apartheid"
11/12-06-88	Gouda	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
12/13-06-88	Venlo	Shell t.st. 2x	vernielingen/ bekladden
12/13-06-88	Eindhoven	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
12/15-06-88	Venlo	div.gebouwen	bekladden
14-06-88	Amsterdam	Pal.v.Justitie	gewelddadig verlopen demo tegen uitl. Frank H.
14/15-06-88	Lomm (L)	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
15/16-06-88	Bolsward	Shell t.st. aan A7	vernielingen/ bekladden
15/16-06-88	Gouda	Esso t.st.	vernielingen/ bekladden
16/17-06-88	Leiden	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
18-06-88	Velsen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
19/20-06-88	Huizen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
20-06-88	Utrecht	div. gebouwen	bekladden, beplakken anti-Shell leuzen e.d.
20/21-06-88	Broek in Waterland	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
21-06-88	Leiden	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
23-06-88	Utrecht	distr.cent. Shell	blokkade e.d.
26/27-06-88	Wormer	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
27-06-88	Venlo	distr.cent. Shell	dreigbrieven ivm belangen in Z.A.

juli

30/6-1/7-88	Venlo	Openbare geb.	beklad met anti-Shell-leuzen
29/6-2/7-88	Deelen	75 jr.best.KLU	diverse leuzen e.d.
04-07-88	Soesterberg	vliegbasis	blokkade (sirene-maandag)
04/05-07-88	Den Haag	Shell t.st. 3x	vernielingen bekladden
05-07-88	Haarlem	Shell t.st.	plakactie
07-07-88	Lomm (L)	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
09/10-07-88	Venlo/Blerick	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden Belangengroep Zuid-Afrika actiekamp (VAK-mobiel)
09/14-07-88	Soesterberg	vliegbasis	inbraak, brandst.
10/11-07-88	Rotterdam	Shell t.st.	
10/11-07-88	Den Haag Nijmegen	div. reisbur.	beklad uit protest tegen de staat Israël
12-07-88	Amsterdam	Shell t.st.	brandbom gev.
14-07-88	Kuinre (N.O.P.)	Ascon mast	beklimming
14-07-88	Leeuwarden	vliegbasis	hekken geknipt
17/18-07-88	Nieuwegein	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
17/18-07-88	Utrecht	SHV hfd.kant.	ruitengingeg.
18-07-88	Amsterdam	ontr.Conrad-compl.	
18/22-07-88	door geheel N. en O. Nederland		alternatieve 4- daagse "Is Het Hier Oorlog" ludiek/gevoel/ loos)
20/21-07-88	Bussum	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
21/22-07-88	Castricum	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden "Bond ter bestr.v.Apartheid in Zuid-Afrika" "kleinschalige Saboteurs"
22/23-07-88	Venlo	pol.ambt.ontv. brieven m.b.t. Shell en Z.A.	
24/25-07-88	Baarlo (L)	huis c.v.Pol.	bekladden (Shell-aktie)
30/31-07-88	Alphen a/d Rijn	Texaco t.st.	vernielingen/ bekladden

	31-07/01-08-88	Amsterdam	PvdA- hfd.kantoor	bekladden "Schuif de panelen de wereld uit"
		Groningen	PvdA-Weth.	vernielingen/ bekladden "Schuif de panelen de wereld uit"
		Arnhem	PvdA-weth.	vernielingen/ bekladden "Schuif de panelen de wereld uit"
		Nijmegen	PvdA-weth.	vernielingen/ bekladden "Schuif de panelen de wereld uit"
<u>augustus</u>	01-08-88	Amsterdam	kol.Six.kaz.	blokkade, (sirene-maandag)
	01-08-88	Amsterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	01/02-08-88	Venlo	distr.cent. Shell (VAGO)	vernielingen/ bekladden
	06-08-88	Woensdrecht	vliegbasis	plakken/ bekladden ivm herdenking Hiroshima
	06/07-08-88	Papendrecht	Esso t.st.	vernielingen/ bekladden
	06/09-08-88	Volkel	vliegbasis	vredeswacht Hiroshima herdenking stille tocht rondom basis, (geweldloos)
	06/07-08-88	Venlo	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	07/08-08-88	Haarlem	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden "De Speer v.h. Volk"
	8/9-08-88	Utrecht	geb.pers.voorz. R.P.	RaRa leuzen "Super-cops tegen apartheid"
	09/10-08-88	Ede/ Wageningen	BP t.st.	nep-bom mogel. ivm. RaRa-proces
	10-08-88	Amsterdam	multinationals	bekladden/ beplakken
	10/11-08-88	Axel(Z.Vl.)	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	10/11-08-88	Nijmegen	Shell t.st. 3x	vernielingen/ bekladden
	11-08-88	Hulst	Neckermann	bedreiging i.v.m. belangen in Z.-A.

	11/12-08-88	Rotterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden "De nichtjes en neefjes van RaRa"
	11/12-08-88	Venlo/Blerick	Shell distr. centrum (VAGO)	vernielingen/ bekladden "Autonome Groep"
	13/14-08-88	Velsen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	14/15-08-88	Haarlem	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	16/17-08-88	Hilversum	reg.distr.cent. (Shell Thermo centrum)	poging tot brandsticht.
	19-08-88	Apeldoorn	Shell t.st.	bommelding
	20/21-08-88	Tilburg	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	22/23-08-88	Utrecht	H.bur.v.pol.	beklad i.v.m. vreemdelingen- beleid "Wiarda Angels"
	23-08-88	Amsterdam	Pal.v.Justitie	rellen na uitspr. inz.RaRa- proces
	23/24-08-88	Den Haag	HTM	anti-Shell pamfletten oproep tot staking
	23/24-08-88	Amsterdam	Philips	brandstichting "Revolutionair Commando Pasaremos"
	23/24-08-88	Rotterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	24-08-88	Amsterdam	EL AL	vernielingen
	24/25-08-88	Amsterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	24/25-08-88	Nijmegen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	24/25-08-88	Venlo	woonh.wethouders	bekladden
	25-08-88	Amsterdam	KLM-reisburo	bekladden
	26/27-08-88	Venlo	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	27/28-08-88	Ommen	Compressor Station Gasunie	bommelding "Bloem"
	27-08-88	Amsterdam	EL-AL	ruiten ingegooid
	27-08-88	Groningen	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	27/28-08-88	Amsterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	31-8/1-9-88	Hoorn	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
<u>September</u>	02/03-09-88	Zwolle	Shell depot	bommelding (nepbom)
	04/05-09-88	Soesterberg	vliegbasis	hek vernield "Stop de NAVO- propagandashow"

04/05-09-88	Arnhem	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden "We waren toch in de buurt"
04/05-09-88	Amsterdam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden "Vier bezorgde huismoeders"
05-09-88	Woensdrecht	vliegbasis	ludieke anti- mil.actie (sirene-maandag)
05-09-88	Valkenburg	vliegbasis	ophangen v. pamfletten (sirene-maandag)
07-09-88	Rotterdam	Unilever hfd. kantoor	brandende banden, bekladden, spandoeken ivm. IMF- konferentie
11/12-09-88	Tilburg	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
13/14-09-88	Haarlem	14 bankkantoren	sloten dicht- gekit i.v.m. IMF-konferentie
17/23-09-88	Brunssum e.o.	mil.obj.	vernielingen/ bekladden (anti-mil.week VAK-Mobiel)
18/19-09-88	Venlo	div.openb.geb. e.d. ook Shell	bekladden
19/20-09-88	Rotterdam	Shell t.st.	poging brand- stichting "De erfenis van RaRa"
20/21-09-88	Nieuwegein	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
22-09-88	Den Haag	anti shell aktie bij HTM	spandoeken, pamfletten
23/24-09-88	Haarlem	bushaltes/ vitrines	vernielingen/ bekladden nav.IMF kon- ferentie
23/25-09-88	Rotterdam	vlootdagen	spandoeken door anti-mil.
24-09-88	Valkenburg (ZH)	vliegbasis	demo tegen Orions
25-09-88	Amsterdam	Philips vestiging	ramen dicht geplakt (nav.IMF konferentie)
25-09-88	Zwolle	diverse bankkantoren	sloten dichtgekit (nav. IMF konferentie)
26-09-88	Utrecht	17 bankkantoren	sloten dichtgekit, bekladden (nav.IMF konferentie)
26/27-09-88	Amsterdam	NMB kantoor Keizersgracht	beklad (nav IMF konferentie)
26/27-09-88	Venlo	Ambts won. burgemeester	beklad, anti ZA leuzen

	27/28-09-88	Haarlem	10 bankkantoren	sloten dichtgekit/ beklad (nav. IMF konferentie)
	27/28-09-88	Arnhem	Euroconsult (Heidemij)	beklad (nav IMF Konferentie)
	29-09-88	Amsterdam	W.duitse consulaat	bekladden (ivm IMF-konferentie)
	30-09-88	Amsterdam	effectenbeurs	beklad (nav IMF konferentie)
	30-09-88	Venlo		pamfletten verspreid (nav IMF konferentie)
<u>Oktober</u>	01/02-10-88	Assen	div.mil. complexen	vernielingen/ bekladden
	03-10-88	Havelte	U.S. Site, Ned mil.complexen	blokkade/vernielingen (sirene-maandag)
	03/04-10-88	Venlo	centrum	anti shell pamfletten
	05-10-88	Den Haag	Min.Soz	bezetting
	06/07-10-88	Utrecht	FNV kantoor	beklad Front Nijdige Verfbommen
	08-10-88	Amsterdam	FNV demonstratie	deelname door "radikaal blok" (kladacties)
	11/12-10-88	Haarlem	bank-gebouw	vernielingen (nav IMF konferentie)
	15-10-88	Amsterdam	Gem.Pol.Asd. ME-gebouw	brandstichting (2X)
	17-10-88	Rotterdam	Shell t.st.	vernieling
	22/23-10-88	Tegelen	bankkantoor	bekladden/ vernielingen
	23-10-88	Zeeland	rijksweg A58	blokkade snelweg AKB
	23/24-10-88	Assen	div.mil. complexen	bekladden/ vernielingen (ivm. proces anti- mil.in Assen)
	23-10-88	Rotterdam	Calpan	verfbommen
	24-10-88	Utrecht	gem.gebouwen e.d.	beklad ivm. mogelijke ontruiming Maliesingel 32
	26/27-10-88	Nijmegen	Belgisch Consulaat	vernielingen/ bekladden (nav. CCC proces)
	28-10-88	Rotterdam	Shell t.st.	bekladden
<u>November</u>	3/7-11-88	Veluwe	Mil.objecten	vernielingen/ bekladden (aktieweek VAK-Mobiel)
	04/05-11-88	Amsterdam	politie voertuig	molotov cocktail
	06-11-88	Rotterdam	Shell t.st.	vernieling
	06-11-88	Utrecht	gemeentehuis	DAG (Direkt Ander Gevelkleurtje)
	08-11-88	Beverwijk	stadskantoor	beklad, ivm afbraak kraakpand

	11-11-88 Utrecht	Stadhuis	beklad ivm. mog. ont- ruiming Maliesingel 32)
	12/13-11-88 Nijmegen	Shell t.st. (2x)	vernielingen/ bekladden
	13/14-11-88 Eindhoven	Shell t.st.	vernielen/ bekladden
	20-11-88 Asd,	Rijksweg 1	
	21-11-88 Utrecht	Shell t.st. stadhuis	bekladden (protest tegen woning beleid) kranen opgedraaid
	23-11-88 De Bilt	Ascon mast	poging tot
		MOB-complex	vernieling
	23-11-88 Nijmegen	aannemersbedrijf	vernielingen uit protest tegen art. 140 enz. "Dreklime"
	26/27-11-88 Eindhoven	Constant. Rebecque Kaz.	vernielingen (anti-mil)
	27/28-11-88 Arnhem	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	27/28-11-88 Didam	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	27/28-11-88 Raalte	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	27/28-11-88 Utrecht	Shell t.st.	vernielingen/ bekladden
	27/28-11-88 Woensdrecht	vliegbasis	vernielingen/ bekladden vliegtuigen
	30-11-88 Utrecht	Shell t.st. (3X)	vernielingen/ bekladden "Shell helpt uw motor aan gort"
<u>December</u>	05-12-88 Leeuwarden	vliegbasis	blokkade (sirene-maandag)
	05-12-88 Volkel	vliegbasis	poging tot binnen- dringen (sirene-maandag)
	05-12-88 Woensdrecht	vliegbasis	aktie o.m.op startbaan (sirene-maandag)
	8-12-88 Woensdrecht	vliegbasis	hekken vernield (anti-milit.)
	9-12-88 Amsterdam	kantoor onroerend goedbezitter	vernielingen Anti Speculatie Comite

V. TERRORISME

Ontwikkelingen in "anti-imperialistische" kring in Nederland

Op 3 januari j.l. vond het hoger beroep in de zaak R (RARA) plaats. Het Gerechtshof gelastte de onmiddellijke vrijlating van R ; belangrijk bewijsmateriaal, gevonden bij de huiszoeking op het huisadres van R was op onrechtmatige wijze verkregen, zo oordeelden de rechters. Het effect van deze vrijlating valt op het moment, dat deze bijdrage geschreven wordt, nog moeilijk te meten.

Nationaal: Oprichting Revolutionair Initiatief Amsterdam (R.I.A.)

In november 1988 werd bekend dat

het initiatief was genomen tot de oprichting van het zogenaamde Revolutionair Initiatief Amsterdam (R.I.A.).

Hierdoor kan de radicale revolutionaire politiek vanuit anti-imperialistische hoek in een herkenbare vorm gegoten worden, waarmee tevens de samenhang tussen de diverse ontwikkelde initiatieven zoals discussies, stukken in bladen, manifestaties, militante acties etc. duidelijk kan worden, zo stelde men bij de introductie van deze naam. Eens te meer bleek dat men uit was op het zo breed mogelijk verkopen van de eigen boodschap.

Zoals bekend vormde het gedachtengoed, zoals zich dat nogal exclusief ontwikkeld had in de betrekkelijk elitaire kring van anti-imperialisten in met name Amsterdam en Groningen, onderwerp van stormachtige kritiek, nadat het op het eind oktober 1987 te Arnhem gehouden congres Solidariteit en Verzet in breder verband was geïntroduceerd.

Twee factoren waren vooral van belang voor het ontstaan van meer begrip voor de anti-imperialistische theorie binnen de Beweging.

Enerzijds vormde de slachtoffer-rol van Rene R als enige RARA-gedetineerde een stimulerende factor; anderzijds toonde men zich in "anti-imp-kring" gevoelig voor het feit dat hun alles-overkoepelende theorie-vorming als vaag, te weinig concreet en gevoelsarm werd ervaren. Pragmatisch inspelend op het karakter en het gevoelen binnen de Beweging, ging men in geschriften steeds concreter in op het repressieve karakter van het kapitalisme/imperialisme. Voorbeelden zijn de aandacht voor "Schengen 1990 en Europa 1992", alsmede de aandacht voor "artikel 140".

Vooral in de laatste periode van 1988 is door de politieke vrienden van Rene R in het kader van diens hoger beroepzaak flink aan de weg getimmerd. Op 2 januari j.l., aan de vooravond van het proces, vond een solidariteitsmeeting plaats.

Het resultaat van dit alles is dat er weliswaar grote solidariteit met R is ontstaan en meer begrip is gekweekt voor de theorievorming in "anti-imp-kring", maar dat de werkelijke aanhang niet gegroeid lijkt.

VI. MINDERHEDEN

KOERDEN

Enige maanden geleden is binnen de P.K.K.* een strijd ontstaan over de te volgen koers. Abdullah O , de leider van de P.K.K. is in een interview radicaal afgeweken van de tot dan toe gevolgde lijn. Enkele P.K.K.-leiders in Europa blijken het daar absoluut niet mee eens te zijn. Onderstaand wordt het verloop van de strijd tot nu toe geschetst. Het lijkt erop dat O uiteindelijk zal winnen.

Machtsstrijd binnen de P.K.K.

In juni 1988 baarde de leider van de P.K.K., Abdullah O , enig opzien door zijn medewerking te verlenen aan een interview, dat gepubliceerd werd in het Turkse blad Milliyet (15, 16 en 17 juni 1988). O gaf in dit in de Bekaa-vallei opgenomen interview te kennen, dat hij een dialoog zocht met de Turkse regering. Hij stelde verder dat hij geen eigen land wilde voor de Koerden, maar wel gelijkberechtiging.

Pas na enige maanden bleek dat de actie van O heftige reacties heeft uitgelokt binnen de P.K.K. De tot dan toe trouwe volgeling van O , Husseyin Y. , woordvoerder van het E.R.N.K.** en daarmee een van de belangrijkste P.K.K.-mensen in Europa, hield begin september een persconferentie in Brussel die resulteerde in een artikel in de Milliyet van 4 september 1988.

Y. beschuldigde O ervan met zijn interview de strijd te hebben opgegeven en de P.K.K. aan de Turkse regering verkocht te hebben. De bewering van O dat het interview verdraaid is weergegeven, werd door Y tegengesproken; hij was zelf aanwezig bij het interview en bezit een videocassette waaruit blijkt dat het krante-artikel letterlijk weergeeft wat O gezegd heeft. Een tweede beschuldiging luidde dat O , die anderen voortdurend beticht van collaboratie, zelf collaboreert met Syrië, vanuit welk land hij op comfortabele wijze leiding kan geven aan de partij. Ten derde wordt O ervan beschuldigd het volgens het congresbesluit van oktober 1986 noodzakelijke opvoeren van de militaire activiteiten, tegen te hebben gehouden.

Deze beschuldigingen werden herhaald in een tweetal open brieven die eind 1988 circuleerden in Koerdische kringen. Tevens werd in deze brieven het met excuses aftreden van O geëist. Als de excuses uitblijven zal O worden geëxecuteerd.

* P.K.K. = Partiya Karkeren Kurdistan = Koerdische Arbeiders Partij. Streeft naar een onafhankelijk Koerdistan op orthodox communistische basis.

** E.R.N.K. = Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan = Nationaal Bevrijdingsfront van Koerdistan, in feite de P.K.K. in West-Europa.

De brieven waren ondertekend: PKK-Devrimci Birliđi (Revolutionaire Eenheid).

De partij is nu verdeeld in twee kampen.

Op 10 september werd in Amsterdam door de P.K.K. een solidariteitsbijeenkomst met het A.R.G.K.* gehouden. Tijdens deze voornamelijk culturele manifestatie werd door een van de leiders toch enige aandacht gevraagd voor de moeilijkheden in de partij. Hij deelde mee dat het Centraal Comite besloten heeft dat de provocateurs uit de partij gestoten dienen te worden. Hij liet het aan de partijleden zelf over om te bepalen wat ze moesten doen als ze een provocateur tegenkwamen. Het was duidelijk dat hiermee de afvallige partijleden vogelvrij verklaard waren, zonder dat een ter dood veroordeling met zoveel woorden door de partij was uitgesproken.

* A.R.G.K. = Artesa Rızgariya Gelle Kurdistan = Volksbevrijdingsleger van Koerdistan.
Het A.R.G.K. is als guerrillaleger van de P.K.K. actief in Turks-Koerdistan.